

1^e INTERNATIONAAL SYMPOSIUM ETHIEK IN DE SPORT

Hoge verwachtingen van de Lage Landen

13 november 2009 – PAC Gent

Op vrijdagvoormiddag 13 november '09 organiseerde ICES vzw zijn eerste Symposium "Hoge verwachtingen van de lage landen" in het auditorium DE SCHELDE in het Provinciaal Administratief Centrum, 't Zuid te Gent.

De Vlaamse minister van Sport, dhr. Philippe Muyters, was vertegenwoordigd door Mevr. Nicole Bossaerts. In haar slottoespraak benadrukte zij dat het Vlaamse sportbeleid door een gecoördineerde samenwerking de integriteit van de sport op alle niveaus wil vrijwaren.

Het initiatief werd ook ten gronde gesteund door de bestendige deputatie van de Provincie Oost-Vlaanderen. Gedeputeerde voor de Sport mevr. Hilde Bruggeman onderstreepte dat sport een belangrijk beleidsitem is voor Oost-Vlaanderen. Als sportprovincie die bovendien ethiek in de sport naar waarde schat is het logisch dat Oost-Vlaanderen participeert in dergelijke waarde-n-volle initiatieven.

Voorzitter Prof. Dr. Marc Maes

Ondervoorzitter Eric De Boever

VERSLAG VAN HET SYMPOSIUM

Het symposium werd ingeleid door **Prof. dr. Marc Maes**, voorzitter van ICES vzw die het internationaal centrum voor ethiek voorstelde.

Prof. dr. Kristine De Martelaer liet ons over de grenzen heen kijken om vanuit een pedagogische ooghoek de waarden en normen terug te vinden en correct te analyseren. Hierbij keek ze naar sectoren buiten de sport, naar Lichamelijke Opvoeding en de vakoverschrijdende eindtermen en naar voorbeelden over de landsgrenzen heen. Zij haalde een aantal krachtlijnen aan. Zo is het belangrijk om vanuit de basisnoden van het kind pro-actief te anticiperen en te reageren bij conflicten in de (jeugd)sport. Verder moet men voor een goede opleiding tot sportbegeleider naast theorie en veldervaring ook praktische kennis ontwikkelen zodat men zich verschillende werkvormen voor ethiek eigen kan maken. In dat kader is er trouwens nood aan academisch onderzoek in functie van 'evidence based practice'.

Lieke Vloet, senior beleidsadviseur **NOC*NSF**, belichtte vervolgens de maatschappelijke kwaliteit van sport in Nederland. Ons buurland is op vlak van ethiek al een stapje verder. Aan de hand van projecten wil NOC*NSF de maatschappelijke kwaliteit van sport verhogen en benutten. Men wil het bewustzijn over de positieve rol van sport vergroten en de sociale veiligheid in de sport optimaliseren. De spreekster gaf concrete voorbeelden van de integratie van ethiek in de sport met thema's als 'sportiviteit en respect' met o.a. fair play, omgaan met regels, omgaan met anderen en optimaliseren van gelijkheid van kansen. Via het uitwerken van diverse projecten probeert men de ouder als supporter het goede voorbeeld te laten geven, en met het 'masterplan Arbitrage' probeert NOC*NSF de scheidsrechters opnieuw in een goed daglicht te stellen. Nederland heeft al een lange weg afgelegd en de inspanningen beginnen hun vruchten af te werpen. Tijd voor ons om de handen in elkaar te slaan en een parallel pad te bewandelen.

Het theoretische luik van het symposium werd afgesloten met een toespraak voorgelezen door **Eric De Boever**, secretaris van Panathlon International Brussel. Hij deed dat in naam van **Enrico Prandi**, de voorzitter van Panathlon International. Na een korte uitleg over het ontstaan van Panathlon en de werking ervan, verduidelijkte hij de doelstellingen en raakpunten van ICES en Panathlon en de samenwerking die de beide organisaties bezegelden met een convenant (zie verder).

Els Snauwaert, een sportpsychologe die samen met de **GymnastiekFederatie Vlaanderen** het project "Coole Gymmanieren" ontwikkelde, mocht het luik met praktijkvoorbeelden openen. Via een postercampagne met ludieke cartoons en verschillende ondersteunende initiatieven werd een sportspecifiek vervolg gegeven aan het ondertekenen van de Panathlonverklaring. De federatie trachtte op deze manier de trainers en turners te sensibiliseren om tot een pedagogisch en ethisch verantwoorde gymnastiektraining te komen. Els Snauwaert doorliep het volledige traject - van basisidee tot implementatie - zodat de aanwezigen een goed beeld kregen van de diverse stappen in het proces.

Dirk Deldaele belichtte de initiatieven van de **Vlaamse Tennisvereniging** om fair play in de tennisclubs te promoten. Na een enquête onder de sportclubs en officials waarin de problematiek duidelijk werd, ontwikkelde VTV een sportief actieplan. Concrete producten waren onder andere een tornooipakket met daarin bierviltjes, toss-jetons en een sign-in charter met daarop de fairplaybeginselen. Dit charter wordt telkens voor de match ondertekend door de spelers, na even gereflecteerd te hebben over fair play tijdens een wedstrijd. Ook op de VTV-website zet de federatie fair play in de schijnwerpers aan de hand van een 'Code of ethics' voor coaches en ouders en aan de hand van quizvragen. Deze fairplay-actie met zijn talrijke initiatieven, waarvan hier slechts enkele zijn opgelijst, is een mooi voorbeeld van wat allemaal mogelijk is.

Ook de **Koninklijke Vlaamse Voetbalbond** heeft al een project lopen rond ethiek in hun sport. De KVV heeft onlangs een werkgroep Ethiek opgericht. Die verzorgt campagnes rond sportief gedrag en reikt ook een Fairplayprijs voor teams uit. Zo trachten zij de sporters, coaches, trainers en scheidsrechters te sensibiliseren.

Benny Mertens en Veerle Vonderlynck van de **vzw Creatief Coachen** kwamen tot slot spreken over het nut van een positieve benadering bij het coachen van jongeren. Het coachen van sportende kinderen mag volgens hen niet gericht zijn op het wedstrijdresultaat maar wel op het ontwikkelen van hun spelcompetenties en hun persoonlijkheid. De coach moet bij deze methode bereid zijn om zichzelf in vraag te stellen en te reflecteren over zijn eigen handelen. Alleen dan kan de trainer verbeteren in het creatief coachen. Deze manier van werken wordt momenteel succesvol toegepast in het jeugdbasketbal team Gentson. In deze club zorgt het jeugdbestuur voor specifieke actiedagen waar ook de ouders worden aangespoord om als supporter het kind positief te benaderen zodat zij plezier kunnen beleven aan het spel.

De Vlaamse minister van Sport, **dhr. Philippe Muyters**, was vertegenwoordigd door **mevr. Nicole Bossaerts**. In haar slottoespraak benadrukte zij dat het Vlaamse sportbeleid door een gecoördineerde samenwerking de integriteit van de sport op alle niveaus wil vrijwaren.

Het initiatief werd ook ten gronde gesteund door de bestendige deputatie van de Provincie Oost-Vlaanderen. Gedeputeerde **mevr. Hilde Bruggeman** onderstreepte dat sport een belangrijk beleidsitem is voor Oost-Vlaanderen. Als sportprovincie die bovendien ethiek in de sport naar waarde schat is het logisch dat Oost-Vlaanderen participeert in dergelijke waarde-n-volle initiatieven.

Ethiek promoten in de sport is een werk van lange adem en iedereen in de sector weet dan ook dat er nog veel werk aan de winkel is.

De ruim 150 aanwezigen kregen een inhoudelijk sterk programma aangereikt. De aanwezige federaties, clubs, trainers en sportdiensten konden vooral de praktijkgerichte aanpak waarderen. Hopelijk kunnen de aangehaalde good practices een inspiratiebron zijn voor alle sportfederaties die binnenkort zullen beginnen met het uitwerken van hun eigen projecten om ethiek in de sport te promoten.

Beeld van het auditorium DE SCHELDE van het PAC 't Zuid in Gent tijdens het 1^e Internationaal Symposium van ICES op vrijdagvoormiddag 13 november '09 "Hoge verwachtingen van de lage landen".

